

❁ మహానారాయణోపనిషత్ ❁

ఓం స॒హ నా॑వ॒వతు॑ । స॒హ నౌ భు॑నక్తు । స॒హ పీ॒ర్యం క॑ర॒వావ॑హా । తే॒జ॒స్వి నా॑వ॒భీత॑మస్తు॒ మా
వి॒ద్విషా॑వహే॒ ॥ ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః ॥

ప్రథమోఽనువాకః । అంభస్యపారే

అం॑భ॒స్యపా॑రే భు॒వన॑స్య మధ్యే నా॒కస్య పృ॒ష్ఠే మ॒హాతా॑ మహి॒యాన్ ।

శు॒క్రేణ॑ జ్యోతి॒గ్ంషి స॑మను॒ప్రవి॑ష్టః ప్ర॒జాప॑తిశ్చ॒రతి॑ గర్భే అ॒న్తః ॥1॥

యస్మి॑న్నిదగ్ం స॒ం చ॒ వి చైతి॑ సర్వం॒ యస్మి॑న్ దే॒వా అ॒భి విశ్వే॑ ని॒షేదుః॑ ।

తదే॒వ భూ॑తం తదు॒ భవ్య॑మా ఇ॒దం తద॑క్షరే ప॒రమే॑ వ్యోమన్ ॥2॥

యేనా॑వృ॒తం ఖం చ॒ దివం॑ మ॒హిం చ॒ యేనా॑ది॒త్యస్త॑పతి తే॒జసా॑ భ్రా॒జసా॑ చ ।

యమ॑న్తః స॒ముద్రే॑ క॒వయో॑ వయన్తి॒ యద॑క్షరే ప॒రమే॑ ప్ర॒జాః ॥3॥

యతః॑ ప్ర॒సూతా॑ జ॒గతః॑ ప్ర॒సూతీ॑ తో॒యేన॑ జీ॒వాన్ వ్యచ॑సర్జ భూ॒మ్యామ్ ।

యదో॑షభీ॒భిః పు॒రుషా॑న్ ప॒శూగ్ శ్చ వి॑వే॒శ భూ॑తాని చరాచ॒రాణి॑ ॥4॥

అతః॑ ప॒రం నా॑న్యద॒ణీయ॑సగ్ం హి పరా॑త్ప॒రం యన్మహా॑తా మహా॒న్దమ్ ।

యదే॑కమ॒వ్యక్త॑మనన్తరూ॒పం విశ్వం॑ పు॒రాణం॑ తమ॒సః పర॑స్తాత్ ॥5॥

తదే॒వర్తం॑ తదు॒ స॒త్య॑మా॒ను॒స్తదే॒వ బ్ర॒హ్మ ప॒ర॒మం క॒వీ॒నామ్ ।

ఇ॒ష్టాపూ॒ర్తం బ॒హుధా॑ జా॒తం జా॒యమా॑నం వి॒శ్వం బ॒భర్తి॑ భు॒వన॑స్త్వ నో॒భిః ॥ 6 ॥

తదే॒వాగ్ని॑స్త్వద్వో॒యస్త॑త్సార్వ॒స్త్వదు॑ చ॒న్ద్రమాః॑ ।

తదే॒వ శు॒క్రమ॑మృ॒తం తద్భ॑హ్మ తదా॒పః స ప్ర॒జాప॑తిః ॥ 7 ॥

సర్వే॑ ని॒మేషా॑ జ॒జ్ఞిరే॑ వి॒ద్యుతః॑ పు॒రుషా॑ద॒భి ।

క॒లా ము॒హూర్తాః కా॒ష్ఠాశ్చో॒హోరా॑త్రాశ్చ స॒ర్వశః॑ ॥ 8 ॥

అ॒ర్థమా॒సా మా॒సా ఋ॒తవః॑ సం॒వత్స॑రశ్చ క॒ల్పన్తా॑మ్ ।

స ఆ॒పః ప్ర॒దు॒ఘే ఉ॒భే ఇ॒మే అ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥ 9 ॥

వై॒నమూ॑ర్ధ్వం న తి॒ర్యగ్చా॒న మధ్యే॑ ప॒రిజ॑గ్ర॒భత్ ।

న తస్యే॑శే॒ కశ్చ॑న తస్య నామ మ॒హద్య॑శః ॥ 10 ॥

న స॒ందృ॑శే తి॒ష్ఠతి॑ రూ॒పమ॑స్త్వ న చ॒క్షు॑షా ప॒శ్యతి॑ కశ్చ॒వైనమ్॑ ।

హృ॒దా మ॒నీషా॑ మ॒నసా॑భి॒క్తాస్తో॑ య ఏ॒నం వి॒దుర॑మృ॒తాస్తే॑ భ॒వన్తి ॥ 11 ॥

అ॒ధ్యః సంభూ॑తో హిర॒ణ్యగ॑ర్భ ఇ॒త్యష్టా॑ ॥

ఏ॒ష హి దే॒వః ప్ర॒విశో॑ఽను స॒ర్వః పూ॒ర్వో హి జా॒తః స ఉ॒గర్భే॑ అ॒న్తః ।

స వి॒జాయ॑మా॒నః స జ॒నిష్య॑మా॒ణః ప్ర॑త్య॒జ్ఞుభా॑న్తి॒ష్ఠతి॑ వి॒శ్వతో॑ము॒ఖః ॥ 12 ॥

వి॒శ్వత॑శ్చక్షు॒రుత॑ వి॒శ్వతో॑ ము॒ఖో వి॒శ్వతో॑ హస్త ఉ॒త వి॒శ్వత॑స్పాత్ ।

సం బా॒హుభ్యా॑ం నమ॒తి సం పత॑త్యై॒ర్ద్వావృ॑ప్య॒భిపీ॑ జ॒నయన్॑ దే॒వ ఏకః॑ ॥ 13 ॥

వే॒నస్తత్ ప॑శ్య॒న్విశ్వా॑ భు॒వనా॑ని వి॒ద్వాన్ యత్ర॑ వి॒శ్వం భవ॑త్యే॒కనీ॑శమ్ ।

యస్మి॑న్ని॒దగ్ంసం చ వి చై॒కగ్ంస॑ ఓ॒తః ప్రోత॑శ్చ వి॒భుః ప్ర॒జాసు॑ ॥ 14 ॥

ప్ర తన్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గన్ధర్వో నామ నిహితం గుహాసు ।

త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్ ॥15॥

స నో బన్ధుర్బలతా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా ।

యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యఙ్భైరయన్త ॥16॥

పరి ద్యౌవౌపృథివీ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి విశ్వాః పరి సువః ।

ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తదభవత్ ప్రజాసు ॥17॥

పరిత్య లోకాన్ పరిత్య భూతాని పరిత్య సర్వోః ప్రవిశో విశశ్చ ।

ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనోఽఽత్మానమభిసంబభూవ ॥18॥

సదస్సతిమద్భుతం ప్రియమిష్టస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్ ॥19॥

ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదోఽపఘ్నన్నిర్ఋతిం మమ ।

పశూగశ్చ మహ్యమావహ జీవనం చ విశోవిశ ॥20॥

మా నో హిగంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్వం పురుషం జగత్ ।

అబుధ్రదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥21॥

గాయత్రీమంత్రాః

పు॒రు॒ష॒స్య వి॒ద్మ॒ స॒హ॒స్రాక్ష॒స్య మ॒హాదే॒వ॒స్య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ రు॒ద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥22 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే మ॒హాదే॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ రు॒ద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥23 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే వక్ర॑తు॒ణ్ణాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ ద॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥24 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే చక్ర॑తు॒ణ్ణాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ న॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥25 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే మ॒హానై॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నః॑ షణ్ము॒ఖః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥26 ॥

తత్పు॑రు॒షాయ వి॒ద్మ॒హే సు॒వర్ణ॑ప॒క్షాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ గరు॒డః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥27 ॥

వే॒దాత్మ॑నాయ వి॒ద్మ॒హే హిర॑ణ్యగర్భ॒య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ బ్ర॒హ్మ ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥28 ॥

నా॒రా॒య॒ణాయ వి॒ద్మ॒హే వా॒సుదే॒వాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ విష్ణుః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥29 ॥

వ॒శ్ర॒న॒భాయ వి॒ద్మ॒హే తీ॒క్ష్ణద॒గ్ధౌ॒ష్ట్రాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ నా॒రసి॒గం॒ధాః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥30 ॥

భా॒స్కరా॑య వి॒ద్మ॒హే మ॒హద్వ॑తిక్ర॒య భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ ఆది॒త్యః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥31 ॥

వై॒శ్వా॒నరా॑య వి॒ద్మ॒హే లా॒లీ॒లాయ భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ అగ్నిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥32 ॥

కా॒త్యాయ॑నాయ వి॒ద్మ॒హే కన్య॑కు॒మారి భీ॒మ॒హి । తన్నో॑ దు॒ర్గః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥33 ॥

దూర్వాసూక్తమ్

సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కుర ।

సర్వగం హరతు మే పాపం దూర్వా దుఃస్వప్ననాశనీ ॥34 ॥

॥ కాణ్డోత్కాణ్డోత్ పురోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి ।

ఏవా నో దూర్వై ప్రతను సహస్రైణ శతేన చ ॥35 ॥

యా శతేన ప్రతనాషి సహస్రైణ విరోహసి । తస్మాదై దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ॥36 ॥

అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుధ్రా । శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ॥37 ॥

మృత్తికాసూక్తమ్

భూమిర్ధేనుర్ధరణీ లోకధారణీ । ఉద్భుతాఽసి వరాహేణ కృష్టేన శతబ్రాహ్మనా ॥38 ॥

మృత్తికే హన మే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాఽసి కాశ్యపేనాభిమన్రితా ।

మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥39 ॥

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్నే నిర్ణద మృత్తికే ।

తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥40 ॥

శత్రుజయమంత్రాః

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృణి ।

మఘవఞ్ఞగ్ని తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥41 ॥

స్వస్తిదో విశస్పతిర్వృత్రహో విమృధోవశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదో అభయఙ్కరః ॥42 ॥

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృధ్ధత్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్ఘ్యో అలిప్తనైమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ||43 ||

||
ఆపాన్తమన్వస్త్వపలప్రభర్క్సా ధునిః శిమివాఞ్ఞరుమాగ్ంఋజీషి ।

సోమో విశ్వోన్యతసావనోని నార్వోగిష్ఠం ప్రతిమానోనిదేభుః ||44 ||

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః ।

స ఋద్భియా ఉపమా అస్య విష్ఠాః సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ||45 ||

స్యోనో పృథివి భవో నృక్షరో నివేశనీ । యచ్ఛానః శర్మ సప్రథాః ||46 ||

గంధద్వారం దురోధర్షిషాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||47 ||

||
శ్రీర్గే భజతు అలక్ష్మీర్గే నశ్యతు । విష్ణుముఖా వై

దేవాశ్శన్ధోభిరిమాల్తోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ ।

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ||48 ||

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హన్తు పాషానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ||49 ||

సోమానగ్గ్ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సతే । కక్షివన్తం య ఔశిజమ్ ।

శరీరం యజ్ఞశమలం కుసిదం తస్మిన్భీదతు యోఽస్మాద్ద్వేష్టి ||50 ||

చరణం పవిత్రం వితతం పుర్రాణం యేన పూతస్తరతి దుష్ప్రతాని ।

తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాషానమరాతిం తరేమ ||51 ||

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిః సోమం పిబ వృత్రహఞ్శ్చర విద్వాన్ ।

జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాథోభయం కృణుహి విశ్వతోనః ||52 ||

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మితౌస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం

ద్విష్ణుః ||53 ||

ఆపో హిష్ఠా మయోభువన్తా న ఊర్జే దధాతన | మహేరణాయ చక్షసే |

యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః | ఉశతీలివ మాతరః |

తస్మా అరణ్యమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ | ఆపో జనయథా చ నః ||54 ||

అఘమర్షణసూక్తమ్

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపథ్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః |

యన్మయా భుక్తమసాధానాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ||55 ||

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ |

తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ||56 ||

నమోఽగ్నయేఽపృమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽధ్యుః ||57 ||

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ||58 ||

అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ |

తన్నో వరుణో రాజా పాణినోహ్యవమర్శతు ||59 ||

సోఽహమపాపా విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్భూషాసలోకతామ్ ||60 ||

యశ్చాపు వరుణస్య పునాత్వఘమర్షణః ||61 ||

ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుర్ని స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా |

అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్హికియే శృణుహ్య సుషామయా ||62 ||

ఋ॒తం॑ చ॒ స॒త్యం॑ చా॒భేద్ధో॒త్త॒ప॒సోఽధ్య॑జాయత ।

తతో॑ రా॒త్రిర॑జాయత॒ తత॑స్స॒ముద్రో॑ అ॒ర్ణవః॑ ॥63॥

స॒ముద్రో॑ ద॒ర్శ్ణవా॑ద॒భి సం॑వ॒ధ్నరో॑ అ॒జాయ॑త । అ॒హో॒రా॒త్రాణి॑ వి॒దధ॑ద్వి॒శ్వస్య॑ మి॒షతో॑ వ॒శే ॥64॥

సూ॒ర్యోచ॑న్త॒మసో॑ ధా॒తా యథా॑ పూ॒ర్వమ॑కల్పయత్ ।

వి॒వం చ॑ పృ॒థివీం॑ చా॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥65॥

య॒త్యృ॒థి॒వ్యాగ్ం॑ ర॒జస్స॒మాన్తరి॑క్షే వి॒రోద॑సి । ఇ॒మాగ్ స్తదా॑ పో వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః ॥

పు॒నన్తు॑ వ॒సవః॑ పు॒నాతు॑ వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః । ఏ॒ష భూ॑తస్య మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ష్ఠా ॥

ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాం లో॒కానై॑ష మృ॒త్యోర్ హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ ।

ద్యౌ॒వౌపృ॒థి॒వ్యోర్హి॑ర॒ణ్మయగ్ం॑ సగ్గ్ శ్రీ॒తగ్ం॑ సు॒వః । స న॒స్సువ॑స్సగ్ంశి॒శాభి॑ ॥66॥

ఆర్థం॑ జ్వ॒లతి॑జ్యోతి॒రహ॑మస్మి । జ్యోతి॒ష్ట్యల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । యో॒ఽహమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి ।

అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । అ॒హమే॑వా॒హం మాం॑ జహోమి స్వా॒హా ॥67॥

అ॒కార్య॑కార్యవక్తి॒ర్ణి ధై॒వో భూ॑ణహో గురు॒తల్ప॑గః ।

వరు॑ణోఽపామ॒ఘమర్ష॑ణస్తస్మాత్ పాపాత్ప్ర॒ముచ్చ॑తే ॥68॥

ర॒జోభూ॑మి॒ష్టమాగ్ం॑రోద॒యస్వ॑ ప్ర॒వద॑న్తి భి॒రొః ॥69॥

ఆ॒క్రా॒న్ధము॑ద్రః ప్ర॒థమే॑ విధర్ష॒ణ్ణాన॑యన్ప్ర॒జా భు॑వనస్య రా॒జా ॥

వృ॒షా ప॒విత్రే॑ అ॒భిసా॑నో అ॒వ్యే బృ॒హథ్సో॑మో వావృ॒థే సు॒వోన॑ ఇ॒న్ధుః ॥70॥

2. దుర్గాసూక్తమ్

ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః ।

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేష సిద్ధం దురితాఽత్యగ్నిః ॥1

తామగ్నివర్ణం తపసా జ్వలంతిం వైరోచనం కర్ణఘరేషు జష్టామ్ ।

దుర్గాం దేవీగం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥2

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ధ్యుర్విభరతి దుర్గాణి విశ్వా ।

పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥3

విశ్వోని నో దుర్గహ జాతవేదః సిద్ధున్న నావా దురితాఽతిపర్షి ।

అగ్నే అత్రివన్దనసా గృణాన్ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥4

ప్రతనాజితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాధృధస్థాత్ ॥

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా జ్ఞామద్దేవో అతి దురితాఽత్యగ్నిః ॥5

ప్రత్నాషి కమిడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చ హోతా నవ్యశ్చ సభి ।

స్వాఽఽగ్నేఽగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్సభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥6

గోభిర్ఘృష్టమయుజో నిషిక్తవేస్త్ర విష్టారనుసంచరేమ ।

నాకస్య ప్రృష్టమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥7

(ఓం కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి భీమహి । తన్నో దుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥)

3 | వ్యాహృతి — హోమమంత్రాః

భూ॑ర॒న్న॒మ॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ఽన్నం॒ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నం॑ చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॒స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నమో॑మ్ || 1 ||

4 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॒స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒గ్న ఓ॒మ్ || 1 ||

5 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ చ॒ పృ॒థి॒వ్యై॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ చ॒న్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒
స్వా॒హా॑ సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ చ॒ ది॒వే॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ చ॒ నక్ష॑త్రే॒భ్యశ్చ॑
ది॒గ్భ్యశ్చ॑ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ న॒మో॑ దే॒వే॑భ్య॒స్సుధా॑ పి॒తృ॒భ్యో॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర్హ॒రో॒మ్ || 1 ||

6 | జ్ఞానప్రాప్త్యర్థా — హోమమంత్రాః

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒నసే॑ స్వా॒హా॑ | పా॒హి నో॑ వి॒శ్వవే॑దసే॒ స్వా॒హా॑ | య॒జ్ఞం పా॒హి వి॒భావ॑సో॒ స్వా॒హా॑ |
స॒ర్వం పా॒హి శత॑క్ర॒తో స్వా॒హా॑ || 1 ||

7 |

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒కయా॑ | పా॒హ్యుత॑ ద్వి॒తీయ॑యా | పా॒హ్యార్థం॑ త్రి॒తీయ॑యా |
పా॒హి గీ॒ర్భిశ్చ॑ త్ర॒స్య భి॑ర్వసో॒ స్వా॒హా॑ || 1 ||

8 | వేదావిస్మరణాయ జపమంత్రాః

యశ్శన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్శన్దోభ్యశ్శన్దోగ్సావివేశ | సచాగ్ంశిక్యః పురో
వాచోపనిషదిన్దో శ్వేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్యస్సుధా పితృభ్యో
భూర్భువస్సువశ్శన్ద ఓమ్ || 1 ||

9 |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అష్టానిరొకరణం ధారయితా భూయాన్తం
కర్ణయోశ్శృతం మా చోధ్యం మమాముష్మ ఓమ్ || 1 ||

10 | తపః ప్రశంసా

ఋతం తపస్సత్యం తపశ్శృతం తపశ్శాన్తం తపో దమస్తపశ్శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో
భూర్భువస్సువర్షశ్శైతదుపాపైతత్తపః || 1 ||

11 | విహితాచరణప్రశంసా నిషిద్ధాచరణనిందా చ

యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గర్భో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గర్భో
వాతి యథాఽసిధారాం కర్తేఽవహితామవక్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం
పతిష్యామి త్యేవమమృతాదాత్మానం జగుప్సేత్ || 1 ||

12 | దహరవిద్యా

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తోః |
తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || 1 ||
సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాద్భుష్టాఽస్మిమిధః సప్త జిహ్వః |
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాస్సప్త సప్త || 2 ||

అతస్సముద్రో గిరయశ్చ సర్వైః సాధ్వీన్ద్రైః సిద్ధవస్సర్వరూపాః ।

అతశ్చ విశ్వాః ఓషధయో రసాచ్చ యేనైష భూతస్త్రిష్టత్సంద్రాత్సా ॥3॥

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ ।

శ్వేనో గృధ్రాణాం స్వభిర్వనానాగ్రింసోమః పవిత్రమత్యేతిరేభన్ ॥4॥

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయత్త్రిగ్ సరూపామ్ ।

అజో హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహత్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥5॥

హగ్రింసశ్చుచిషద్వసురంద్రరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।

న్యషద్వరసదృతసద్వృషసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥6॥

~~యస్సాజ్ఞాతా న పరా నైవ కిం దనానయ ఆవివేశ భువనాని విశ్వాః ।~~

~~ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదాన్స్త్రిణి జ్యోత్స్రిగంషి సచతే స జాహ్నీ ॥౮౫॥~~

~~విధర్తారగ్రిం హవామహే వసోః కువిద్వనాని నః । సవితారం నృచక్షసమ్ ॥౮౬॥~~

ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్త్వ యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్త్వ ధామ ।

అనుష్వధమావహ మాదయస్త్వ స్వాహాకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ ॥7॥

సముద్రో ధూర్జిర్గుధుమాగ్రిం ఉదారదుషాగ్రింశునా సమమృతత్వమానట్ ।

ఘృతస్త్వ నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వ దేవానామమృతస్త్వ నాభిః ॥8॥

వయం నామ ప్రబ్రవమా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః ।

ఉప బ్రహ్మ శృణవచ్ఛస్యమానం చతుశ్శృణ్గోఽవమీధౌర ఏతత్ ॥9॥

చత్వారి శృణ్గో త్రయో అస్త్వ పాదౌ ద్వేశీర్దేవే సప్త హస్తాసో అస్త్వ ।

త్రిధౌ బద్ధో వృషభో రోరపీతి మహో దేవో మర్త్యాగ్రిం ఆవివేశ ॥10॥

త్రి॑దా॒ హి॒తం ప॒ణి॒భిర్గు॒హ్యమా॒నం గ॒వి దే॒వాసా॑ ఘృ॒తమ॑న్వవి॒ద్ధన్ ।

ఇ॒న్ద్ర వి॒క్ర॒గ్ం సూ॒ర్య వి॒కం జ॒జా॒న వే॒నాదే॑కగ్ స్వ॒ధయా॑ ని॒ష్ఠత॑క్షుః ॥11 ॥

॥
యో దే॒వానాం॑ ప్ర॒థమం॑ పు॒రస్తా॑ద్వి॒శ్వాభి॑యో రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑ ।

హి॒రణ్మ॒గధ్ధం॑ ప॒శ్యత॑ జా॒యమా॑నగ్ం స నో దే॒వశ్చ॑భయా॒స్సృత్వా॑ సం॒యున॑క్తు ॥12 ॥

యస్మా॑త్ప॒రం నా॑ప॒రమ॑స్తి కి॒న్చిద్దృ॒ష్టాన్నా॑నో॒ణీయో న॑ జ్యాయో॒ఽస్తి క॑శ్చిత్ ।

వృ॒క్ష ఇ॒వ పృ॒థ్వా బి॒వి తి॒ష్ఠత్యే॑క॒స్తేనై॒దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ స॒ర్వమ్ ॥13 ॥

న క॒ర్మణా॑ న ప్ర॒జయా॑ ధ॒నేన॑ త్యా॒గేనై॒కే అ॒మృత॑త్వమా॒నశుః॑ ।

ప॒రేణ॑ నా॒కం ని॒హితం॑ గు॒హయాం॑ వి॒భ్రాజ॑దే తద్య॒తయో వి॒శన్తి॑ ॥14 ॥

వే॒దాన్త॑వి॒జ్ఞాన॑సుని॒శ్చితా॑ర్థా॒స్సంన్యా॑సయోగాద్య॒తయ॑శ్చు॒ద్ధస॑త్త్వైః ।

తే బ్ర॒హ్మలో॒కేతు॑ ప॒రాన్త॑కాలే ప॒రామృ॑తాత్ప॒రిమ॑చ్ఛన్తి స॒ర్వే ॥15 ॥

ద॒హ్రాం వి॒పాపం॑ ప॒రమే॑ఽశ్శ॒భూతం॑ యత్ప॒ణ్ణలి॒కం పు॒రమ॑ధ్యసగ్గ॒స్థమ్ ।

తత్రా॑పి ద॒హ్రాం గ॒గనం॑ వి॒శాక్త॑స్త్వస్మిన్ యద॒న్తస్త్వదు॑పా॒సిత॑వ్యమ్ ॥16 ॥

యో వే॒దాదౌ॑ స్వ॒రః ప్రో॒క్తో వే॒దాన్తే॑ చ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

తస్య॑ ప్ర॒కృతి॑న॒స్త్వయః॑ ప॒రస్య॑ మ॒హేశ్వ॑రః ॥17 ॥

13 | నారాయణసూక్తమ్

స॒హస్ర॑శీర్షం దే॒వం వి॒శ్వాక్ష॑ం వి॒శ్వశా॑ంభువం ।

వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణం దే॒వమ॑క్షరం ప॒రమం॑ ప॒దమ్ ।

వి॒శ్వతః॑ ప॒రమా॑న్ని॒త్యం వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణగ్ం హ॒రిమ్ ।

వి॒శ్వమే॒వేదం॑ పు॒రుష॑స్త్వద్వి॒శ్వము॑ప॒జీవతి॑ ।

ప॒తిం వి॒శ్వ॒స్వా॒త్కే॒శ్వ॒రగ్గి॒ం శా॒శ్వ॒తగ్గి॒ం శి॒వ-మ॒చ్యు॒తమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణం మ॒హా॒జ్ఞే॒యం వి॒శ్వా॒త్కా॒నం ప॒రొ॒య॒ణమ్ ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో జ్యోతి॒రాత్మా నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణ ప॒రం బ్ర॒హ్మ త॒త్త్వం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రొ॒య॒ణప॒రో ధ్యోతా॒ ధ్యోనం నా॒రొ॒య॒ణః ప॒రః ।

య॒చ్ఛ కి॒ఞ్చి॒జ్జగ॒ద్భ్ర॒వం దృ॒శ్యతే॑ శ్రూ॒యతే॑ఽపి॒ వా ॥

అ॒ంతర్భ॒హిశ్చ త॒త్సర్వం॑ వ్యో॒ప్య నా॒రొ॒య॒ణః స్థి॒తః ।

అ॒నంత॑మ॒వ్యయం॑ క॒విగ్గి॑ం స॒ముద్రే॑ఽన్తం వి॒శ్వశం॑భు॒వమ్ ।

ప॒ద్మకో॒శ-ప్ర॒తీకా॒శగ్గి॒ం హృ॒దయం॑ చా॒ప్యధో॑ము॒ఖమ్ ।

అ॒థో ని॒ష్ఠ్యా వి॒తస్త్యా॑ంతే నా॒భ్యాము॑పరి॒తిష్ఠ॑తి ।

జ్వో॒లమా॒లాకు॑లం భా॒తీ వి॒శ్వస్వా॒యత॑నం మ॒హత్ ।

స॒ంతత॑గ్గిం శి॒లాభి॑స్తు॒లంబ॑త్వాకో॒శస॒న్నిభమ్ ।

తస్యా॑ంతే సు॒షిర॑గ్గిం సూ॒క్ష్మం తస్మిన్॑ భ్ర॒వం ప్ర॒తిష్ఠి॑తమ్ ।

తస్య॑ మ॒ధ్యే మ॒హాన॑గ్ని-ర్వశ్వా॒ర్చిర్వశ్వ॑తోము॒ఖః ।

సోఽగ్ర॑భు॒గ్విభ॑జంతి॒ష్ఠన్నా॒హర॑మ॒జరః॑ క॒విః ।

తి॒ర్యగ్నా॒ర్థమ॑ధశ్శ్లో॒యో ర॒శ్మయ॑స్తస్య॒ సంత॑తా ।

సంతా॑ప॒యతి॑ స్వం దే॒హమా॑పాదత॒లమ॑స్త॒కః ।

తస్య॑ మ॒ధ్యే వ॒హ్నిశి॑ఖా అ॒ణీయో॑ర్ధ్వో వ్యవ॒స్థితః॑ ।

నీ॒లతో- య॑దమ॒ధ్యస్థా- ద్వి॒ద్యుల్లే॑భే॒వ భా॑స్వ॒రో ।

నీ॒వా॒ర॒ణా॒క॒వ॒త్త॒న్వీ॒ పీ॒తా॒ భా॒స్వ॒త్త॒నా॒ప॒మా॒ ।

త॒స్యాః॑ శి॒ఖా॒యా మ॒ధ్యే ప॒ర॒మాత్మా వ్య॒వస్థి॑తః ।

స బ్ర॒హ్మ॒ స శి॒వః॒ స హ॒రిః॒ సేంద్రః॑ సో॒ఽక్ష॒రః ప॒ర॒మః స్వ॒రాట్ ॥

14 | ఆదిత్యమండలే పరబ్రహ్మోపాసనమ్

ఆది॒త్యో వా ఏ॒ష ఏ॒తన్మ॒ణ్ణల॑ం త॒పతి॑ తత్ర॒తా ఋ॒చస్త॒దృచా॑ మ॒ణ్ణల॑గ్ం స ఋ॒చాం లో॒కోఽథ॑ య
ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॒న్మణ్ణ॑లే॒ఽర్చి॒ర్ద్వి॒ప్యతే॑ తాని సా॒మాని॒ స సా॒మ్నాం లో॒కోఽథ॑ య ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॒న్మణ్ణ॑లే॒ఽర్చి॒షి
పు॒రుష॑స్థాని య॒జ్ఞగ్ం॑షి స య॒జ్ఞపా॑ మ॒ణ్ణల॑గ్ం స య॒జ్ఞపా॑ం లో॒కఘ్నే॑షా త్ర॒య్యేవ॑ వి॒ద్యా త॒పతి॑
య ఏ॒షోఽన్త॑రాది॒త్యే హి॒రణ్మ॑యః పు॒రుషః॑ ॥1 ॥

15 | ఆదిత్యపురుషస్య సర్వార్థకత్వప్రదర్శనమ్

ఆది॒త్యో వై తే॒జః ఓ॒జో బ॒లం య॒శశ్చ॒క్షుశ్శాస్త్ర॑మాత్మా మ॒నో మ॒న్యర్మ॑మ॒ర్మత్వ॑స్సత్వో మి॒త్రో
వా॒యు॒రోకా॒శః ప్రా॒ణో లో॒కపా॑లః కః కిం కం తథ్య॒త్యమ॑న్నమ॒మృతో॑ జీ॒వో వి॒శ్వః
క॒తమ॑స్స్వ॒యమ్భు బ్ర॒హ్మైత॑దమృత ఏ॒ష పు॒రుష॑ ఏ॒ష భూ॒తానా॑మ॒భిప॑తిర్భ్ర॒హ్మణ॑సా॒యజ్ఞ॑గ్ం
స॒లోక॑తా॒మాప్నో॑త్యే॒తాసా॑మే॒వ దే॒వతా॑నాగ్ం సా॒యజ్ఞ॑గ్ం సా॒ర్ణితా॑గ్ం స॒మాన॑లో॒కతా॑మాప్నోతి య
ఏ॒వం వేదే॑త్యుప॒నిషత్ ॥1 ॥

16 | శివోపాసన-మంత్రాః

ని॒ధన॑ప॒తయే॑ నమః । ని॒ధన॑ప॒తాన్తి॑కాయ నమః । ఊ॒ర్ధ్వాయ॑ నమః । ఊ॒ర్ధ్వలి॑గ్నాయ నమః ।

హి॒రణ్యాయ॑ నమః । హి॒రణ్యలి॑గ్నాయ నమః । సు॒వర్ణాయ॑ నమః । సు॒వర్ణలి॑గ్నాయ నమః ।

ది॒వ్యాయ॑ నమః । ది॒వ్యలి॑గ్నాయ నమః । భ॒వాయ॑ నమః । భ॒వలి॑గ్నాయ నమః ।

శ॒ర్వాయ॑ నమః । శ॒ర్వలి॑గ్నాయ నమః । శి॒వాయ॑ నమః । శి॒వలి॑గ్నాయ నమః ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిగ్గాయ నమః । ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిగ్గాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిగ్గాయ నమః । ఏతత్సమస్య సూర్తస్య సర్వలిగ్గా ధ్వాప్యతి
పాణిమన్తం పవిత్రమ్ ॥1 ॥

17 । పశ్చిమవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

సద్యోజాతం ప్రపద్యమి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥1 ॥

18 । ఉత్తరవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమశ్చ్యేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ
నమస్సర్వభూతనమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥1 ॥

19 । దక్షిణవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

అఘోరే భ్యోఽథ ఘోరే భ్యో ఘోరఘోరతరే భ్యః ।
సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥1 ॥

20 । ప్రాగ్వక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ భిమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥1 ॥

21 । ఊర్ధ్వవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం బ్రహ్మైభిపతిర్బ్రహ్మణోఽభిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥1 ॥

ద్వావింశోఽనువాకః | నమస్కారార్థ-మంత్రాః

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్మికాపతయ

ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః || 1 ||

త్రయోవింశోఽనువాకః |

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ |

ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః || 1 ||

చతుర్వింశోఽనువాకః |

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | పురుషో వై రుద్రస్సన్మహో నమో నమః |

విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ |

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

పంచవింశోఽనువాకః |

కరుద్రాయ ప్రచేతసే మిథుష్ఠమాయ తవ్యసే వోచేమ శన్తమగ్ం హృదే ||

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

అగ్నిహోత్రహవణ్యాః ఉపయుక్తస్య

షడ్వింశోఽనువాకః | వృక్షవిశేషస్యాభిధానమ్

యస్య వై కఙ్కత్కగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయన్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || 1 ||

సప్తవింశోఽనువాకః |

కృణుష్య పాద ఇతి పఞ్చ |

అష్టావింశోఽనువాకః | భూదేవతాకమంత్రః

అ॒ది॒తి॒ర్దే॒వా గ॒న్ధర్వా॑ మ॒ను॒ష్యాః॑ పి॒త॒రోఽసు॒రాన్దై॒షాగ్ం స॒ర్వభూ॒తానాం॑ మ॒తా మే॒ది॒నీ మ॒హతా॑
మ॒హీ సా॒వి॒త్రీ గా॒యత్రీ॑ జగ॒త్సర్వే॑ పృ॒థ్వీ బ॒హు॒లా వి॒శ్వా భూ॒తా క॒త॒మా కాయా॑ సా
స॒త్యే॒త్యమృ॒తేతి॑ వసి॒ష్ఠః॑ || 1 ||

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః | సర్వదేవతా ఆహః

ఆ॒పో వా ఇ॒దగ్ం స॒ర్వం వి॒శ్వా భూ॒తాన్యోః॑ ప్రా॒ణా వా ఆ॒పః ప॒శవ॑
ఆ॒పోఽన్న॒మాపోఽమృ॒తమా॑ప॒స్సమా॒డాపో వి॒రాడా॑ప॒స్సరొ॒డాప॒శ్చన్ద్రాగ్ం॒స్వాపో జ్యోతి॒గ్ంఛా॒పో
యజ్ఞాగ్ం॒ఛాప॑ స॒త్యమా॑ప॒స్సర్వా దే॒వతా॑ ఆ॒పో భూర్భు॒వస్సు॒వరా॑ప॒ ఓమ్ || 1 ||

త్రింశోఽనువాకః | సంధ్యావందనమంత్రాః

ఆ॒పః పు॒నన్తు॑ పృ॒థివీం॑ పృ॒థివీ॑ పూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ ।
పు॒నన్తు॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్ప॒తిర్బ్ర॒హ్మపూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ || 1 ||
యదు॑చ్ఛి॒ష్టమ॑భో॒జ్యం యద్వా॑ దు॒శ్చలి॑తం మమ ।
స॒ర్వం పు॒నన్తు॑ మా॒మాపోఽస॒తాం చ॑ ప్ర॒తిగ్రహాగ్ం॒ స్వాహా॑ || 2 ||

ఏకత్రింశోఽనువాకః |

అగ్ని॑శ్చ మా మ॒న్యుశ్చ॑ మ॒న్యుప॑తయశ్చ మ॒న్యుకృ॑తేభ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యద॑హ్నా
పాప॑మ॒క్తార్హమ్॑ । మన॑సా వాచా హ॒స్తాభ్యామ్॑ । పద్మో॑ముదరేణ శి॒శ్నా । అహ॑స్తదవలు॒మ్పతు॑ ।
యత్కి॑చ్ఛ దు॒లితం॑ మయి । ఇద॑మహం మామమృ॒తయోనా॑ । సత్యే॑ జ్యోతిషి జహోమి స్వా॒హా

|| 1 ||

ద్వాత్రింశోఽనువాకః |

సూర్యశ్చ మా మన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః | పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ | యద్రాత్రియా
పాపమక్రార్షమ్ | మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ | పద్మముదరేణ శిశ్నా | రాత్రిస్తదవలుమ్పతు |
యత్కించ దురితం మయి | ఇదమహం మామమృతయోనౌ | సూర్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా

|| 1 ||

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః | ప్రణవస్య ఋష్యాదివివరణమ్

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ | అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షమ్ | గాయత్రం ఛందం | పరమాత్మం
సర్వం | సాయుజ్యం వినియోగమ్ ||

చతుస్త్రింశోఽనువాకః | గాయత్ర్యావాహనమంత్రాః

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ | గాయత్రీం ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మ జపస్వ
మే || యదహ్నాత్మరుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే | యద్రాత్రియాత్మరుతే పాపం
తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే | సర్వవర్ణే మహాదేవి సద్భ్యావిద్యే సరస్వతి ||

పంచత్రింశోఽనువాకః |

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవనాం ధామనామాసి విశ్వమసి విశ్వాయుస్సర్వమసి
సర్వాయురభిభూరో | గాయత్రీమావాహయామి | సావిత్రీమావాహయామి |
సరస్వతీమావాహయామి | ఛన్దర్బీనావాహయామి | శ్రీయమావాహయామి ||

గాయత్రియా గాయత్రీచ్ఛందో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో

విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్పక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః పంచశీర్షోపనయనే

వినియోగః ॥ ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం

సత్వమ్ । ఓం తథ్యవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య భీమహి । భియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓమాహ జ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2॥

షష్ఠింశోఽనువాకః । గాయత్రీ-ఉపస్థానమంత్రాః

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి
యథాసుఖమ్ । స్మృతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తి పవనే ద్విజాతా । ఆయుః

పృథివ్యాం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చస్సం మహ్యాం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః । ఆదిత్యదేవతామంత్రాః

ఘృణేస్సార్వ ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్సక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్వం వై తద్రసమాహ జ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥1॥

అష్టత్రింశోఽనువాకః । త్రిసుపర్ణమంత్రాః

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధుమేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజా
వధ్యోఽభిసో అహమ్ । దుష్వప్సహన్ దురుష్పహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ స్తాజ్ఞాహోమి ॥1॥

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే

బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥2॥

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధయా । మధు మేధయా । బ్రహ్మమేవ మధు మేధయా । అద్యానో దేవ సవితః

ప్రజావత్సాప్రీత్యాభగమ్ । పరా దుష్వప్షియగ్ం సువ । విశ్వోని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ ।

యద్భద్రం తన్న ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః । మాభ్యర్చస్సన్వోష్వభిః ॥

మధు నక్తముతోపసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధుద్యౌరస్తు నః పితౌ । మధుమాన్తో
 వనస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః । మాధ్వీర్గోవో భవన్తు నః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం
 బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । భూరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి ।
 తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥

చత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధవా ॥ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః
 కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ । శ్వేనో గృద్ధ్రాణాన్ స్వభితిర్వనానాగ్ం సోమః
 పవిత్రమత్యేతి రేభన్తి । హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధౌతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ ।
 నృషద్వరసదృతసదోష్వమసదభ్రా గోఙా ఋతఙా అబ్రిఙా ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వ రుచే
 త్వ సమిధృవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా
 అభిచాకశీమి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్ ధృప్తర్థో మధుకృత్ కులాయా
 భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ।
 య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । చిరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
 బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౧ ॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః । మేధాసూక్తమ్

మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాభ్యశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
 త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదధే సువీరాః ।
 త్వయా జప్త ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మైగతశ్రీరుత త్వయా ॥

త్వయా॑ జష్ట॑జ్ఞైత్రం॑ వి॒ద్ధతే॑ వసు॒ సా నో॑ జష॑స్వ ద్రవి॒ణో న మే॑ధే ॥

ద్విచ॑త్వారి॒ంశోఽను॑వాకః ।

మే॒ధాం మ॒ ఇన్ధ్రో॑ దదా॒తు మే॒ధాం దే॒వీ స॑ర॒స్వతీ॑ । మే॒ధాం మే॑ అ॒శ్వినా॑పు॒భావా॑ధ॒త్తాం
పు॒ష్కర॑ప్ర॒జా । అ॒ప్సరా॑సు చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధ॒ర్వేషు॑ చ॒ యన్మ॑నః । ధై॒వీం మే॒ధా స॑ర॒స్వతీ॑ సా మాం॑
మే॒ధా సు॑ర॒భిర్భు॑ష॒తాగ్ సాహా॑ ॥

త్రిచ॑త్వారి॒ంశోఽను॑వాకః ।

ఆ మాం॑ మే॒ధా సు॑ర॒భిర్వ॑శ్వరూ॒పా హి॑ర॒ణ్యవ॑ర్ణా జగ॑తీ జగ॒మ్యా ।
ఊ॒ర్ధ్వ॑స్వ॒తీ ప॑య॒సా పి॑న్వమా॒నా సా మాం॑ మే॒ధా సు॑ప్ర॒తీకా॑ జష॑న్తామ్ ॥1

చతు॑శ్చత్వారి॒ంశోఽను॑వాకః ।

మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యు॑గ్ని॒స్తేజో॑ దధా॒తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యాన్తే॑
ఇ॒న్ద్రియం॑ దధా॒తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యి సూ॑ర్యో॒ భ్రా॒జో దధా॑తు ॥1 ॥

షణ్చ॑చత్వారి॒ంశోఽను॑వాకః । యృ॒త్యుని॑వారణమంత్రాః

అ॒పైతు॑ మృ॒త్యుర॒మృతం॑ న॒ ఆగన్॑వైవ॒స్వతో నో॑ అ॒భయం॑ కృ॒ణోతు॑ ।
ప॒ర్ణం వ॑న॒స్పతే॑లి॒వౌభా॑ నశ్శ్చే॒యతా॑గ్ం ర॒యిస్స॑చ॒తాన్మ॑శ్చ॒చప॑తిః ॥

షట్ప॑త్వారి॒ంశోఽను॑వాకః ।

ప॒రం మృ॑త్యో అను॒పరే॑హి ప॒థ్నాం య॑న్తే॒స్వ ఇ॑త॒రో దే॒వయా॑నాత్ ॥
చక్షు॑ష్ణతే శృ॒ణ్వతే॑ తే బ్ర॒హ్మి॒మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం లి॑లి॒ష్టా మో॒త ప్రి॒రాన్ ॥

సప్తచత్వారింశోఽనువాకః ।

వా॑తం ప్రా॑ణం మ॑న॒సా॒న్వర॑భామహే ప్ర॒జాప॑తిం యో భు॑వనస్య గో॒పాః ।
స నో॑ మృ॒త్యస్తా॑యతాం పా॒త్వగ్ంహ॑స్తా జ్యో॒గ్ద్వై॑ జరా॑మశేమహి ॥1 ॥

అష్టచత్వారింశోఽనువాకః ।

అ॒ము॒త్ర॒భూయా॑దధ॒ యద్వ॑మస్య బృ॒హస్ప॑తే అ॒భిశ॑న్తైరము॒జ్ఘః ।
ప్ర॒త్యహ॑తామ॒శ్వినో॑ మృ॒త్యుమ॑స్మాద్దే॒వానా॑మగ్నే భి॒షజ్ఞా॑ శచీ॒భిః ॥1 ॥

ఏకోనపఞ్చాశోఽనువాకః ।

హ॒రిగ్ం హ॑ర॒న్తమ॑నుయ॒న్తి దే॒వా విశ్వ॑న్యే॒శానం॑ వృ॒షభం॑ మ॒తీనా॑మ్ ।
బ్ర॒హ్మ స॑రూ॒పమ॑నుమే॒దమా॑గ్రాదయ॒న్తం మా వివ॑భీ॒ర్విక్ర॑మస్వ ॥1 ॥

పఞ్చాశోఽనువాకః ।

శ॒క్తైర్గ్ని॑మి॒న్ధాన॑ ఉ॒భౌ లోకా॑ స॒నేమ॑హమ్ ।
ఉ॒భయోర్లో॑కయోర్ము॒ధ్వాఽతి॑ మృ॒త్యుం త॑రామృ॒హమ్ ॥1 ॥

ఏకపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా భి॑దో మృ॒త్య మా వ॑భీర్నా మే॒ బలం॑ వివృ॒హో మా ప్ర॑మోషిః ।
ప్ర॒జాం మా మే॑ లి॒లిష॑ ఆయురుగ్ర నృ॒చక్ష॑సం త్వా హ॒విషా॑ విధేమ ॥1 ॥

ద్విపఞ్చాశోఽనువాకః ।

మా నో॑ మ॒హస్త॑ము॒త మా నో॑ అర్థ॒కం మా న॒ ఉక్ష్మ॑స్తము॒త మా న॒ ఉక్ష్మి॑తమ్ ।
మా నో॑ఽవ॒ధిః పి॒తరం॑ మోత మా॒తరం॑ ప్రియా మా నస్త॒నువో॑ రుద్ర లి॒లిషః ॥1 ॥

త్రిపఞ్చాశోఽనువాకః |

మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రిరిషః |

ఏ॒రా॒న్సా॒నో రు॒ద్ర భా॒మితో॒వధీ॒ర్హవి॒ష్ణవ్తో నమ॑సా విధేమ తే ||1 ||

చతుష్పఞ్చాశోఽనువాకః | ప్రజాపతిప్రార్థనామంత్రః

ప్ర॒జాప॑తే న త్వదే॒తాన్తన్యో వి॒శ్వా జా॒తాని ప॒రితా॑ బ॒భూవ॑ |

య॒త్కా॒మాస్తే జ॒హుమ॑ష్టన్తో అ॒స్మై వ॒యగ్గ్ స్యా॒మ ప॑తయో ర॒యీణా॑మ్ ||1 ||

పఞ్చపఞ్చాశోఽనువాకః | ఇంద్రప్రార్థనామంత్రః

స్వ॒స్తిదా॑ వి॒శస్ప॑తిర్వ॒త్తహా॑ వి॒మృ॒ధో వ॒శీ | వృ॒షేష్టః పు॒ర ఏ॒తు న॑స్సు॒స్తిదా॑ అ॒భయ॑శ్చ॒రః ||1 ||

షట్పఞ్చాశోఽనువాకః | మృత్యుంజయమంత్రాః

త్వం॑బ॒కం య॒జామ॑హే సు॒గ॒ర్భం పు॑ష్టి॒వర్ధ॑నమ్ |

ఉ॒ర్వా॒రుక॑మి॒వ బ॑ర్ధ॒నాన్మృ॑త్యోర్ను॒క్షీయ॑ మా॒మృ॑తాత్ ||1 ||

సప్తపఞ్చాశోఽనువాకః |

యే తే స॒హస్ర॑మ॒యుతం॑ పా॒శా మృ॑త్యో మ॒ర్త్యోయ॑ హస్తవే |

తాన్ య॒జ్ఞస్య॑ మా॒యయా॑ స॒ర్వాన॑వయజామహే ||1 ||

అష్టపఞ్చాశోఽనువాకః |

మృ॒త్యవే॑ స్వా॒హా మృ॒త్యవే॑ స్వా॒హా ||1 ||

ఏకోనషష్టితమోఽనువాకః | పాపనివారకామంత్రాః

దే॒వకృ॑త॒త్వైనసో॑వ॒యజ॑నమసి స్వా॒హా | మ॒నుష్య॑కృ॒తత్వై॑నసో॒వయ॑జనమసి స్వా॒హా |

పి॒తృకృ॑త॒త్వైనసో॑వ॒యజ॑నమసి స్వా॒హా | ఆ॒త్మకృ॑త॒త్వైనసో॑వ॒యజ॑నమసి స్వా॒హా |

అన్యకృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥ అస్మత్కృతప్తైనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥

యద్వివాచనక్తం చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్విపదాశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యథ్విపదాశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

యద్విద్వాగ్ంసశ్చావిద్వాగ్ంసశ్చైనశ్చక్రమ తస్యావయజనమసి స్వాహా॥

ఏనస ఏనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥1॥

షష్ఠితమోఽనువాకః | వసుప్రార్థనామంత్రః

యద్వోదేవాశ్చక్రమ జిహ్వాయా గురు మనసో వా ప్రయతీ దేవహేడనమ్॥

అరొవా యో నో అభిదుచ్ఛన్తాయతే తస్మిన్తదేనో వసవో నిధేతన్ స్వాహా॥1॥

ఏకషష్ఠితమోఽనువాకః | కామోఽకార్షీత్-మన్యురకార్షీత్ మంత్రః

కామోఽకార్షీన్నమో నమః॥ కామోఽకార్షీత్కామః కరోతి నాహం కరోమి కామః కర్తా నాహం

కర్తా కామః కర్తయితా నాహం కర్తయితా ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా॥1॥

ద్విషష్ఠితమోఽనువాకః |

మన్యురకార్షీన్నమో నమః॥ మన్యురకార్షీన్నమన్యుః కరోతి నాహం కరోమి మన్యుః కర్తా నాహం

కర్తా మన్యుః కర్తయితా నాహం కర్తయితా ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా॥1॥

త్రిషష్ఠితమోఽనువాకః | విరజాహోమమంత్రాః

తిలాంజ్ఞాహోమి సరసాగ్ం సపిష్ఠాన్ గధార మమ చిత్రే రమన్తు స్వాహా॥1॥

గావో హిరణ్యం ధనమన్నపానగ్ం సర్వేషాగ్ శ్రీయై స్వాహా॥2॥

శ్రియం చ లక్ష్మీం చ పుష్టిం చ కీర్తిం చాన్యతామ్॥

బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ | శ్రద్ధామేధే ప్రజాస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

చతుఃషష్ఠితమోఽనువాకః |

తిలాః కృష్ణాన్తిలాశ్వేతాన్తిలాస్సమ్నా వశానుగాః |

తిలాః పునన్తు మే పాపం యత్కించద్దురితం మయి స్వాహా || 1 ||

చోరస్యాన్నం నవక్రౌఢ్థం బ్రహ్మహ గురుతల్పగః |

గోదైయగ్ం సురొపానం భూణహత్వా తిలా శాబ్దిగ్ం శమయన్తు స్వాహా || 2 ||

శ్రీశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిం చాన్యన్యాతామ్ | బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ |

శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞాతు జాతవేదస్సన్దదాతు స్వాహా || 3 ||

షడ్చషష్ఠితమోఽనువాకః |

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వప్రాణరేతోబుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా || త్వక్ష్మర్ణమాగ్ం సరుభిరమేదోమజ్జాస్నాయవోఽస్థిని మే శుధ్యంతైః

జ్యోతిరహం విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోరూదరజఙ్ఘశిశ్నోపస్థపాయవో మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం విరజా

విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

ఉత్తిష్ఠ పురుష హరితపింగల లోహితాక్షి దేహి దేహి దదాపయితా మే శుధ్యంతైః జ్యోతిరహం

విరజా విపాష్ణా భూయాసగ్న్ స్వాహా ||

షట్పఠితమోఽనువాకః ।

పృథి॒వ్యప॑స్తే॒జోవా॑యు॒రాకా॑శ మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

శబ్ద॑స్పర్శరూపరసగంధా మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

మనో॑వా॒క్కాయ॑కర్కశణి మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

అవ్యక్త॑భావైరహంకారైర్జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

ఆత్మా మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

అన్తరాత్మా మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

పరమాత్మా మే శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

క్షు॒ధే స్వాహా॑ ॥ క్షు॒త్పిపా॑సాయ స్వాహా॑ ॥ వి॒విష్ట్యై స్వాహా॑ ॥ ఋ॒గ్వీధా॑నాయ స్వాహా॑ ॥ క॒షోత్కాయ॑

స్వాహా॑ ॥ క్షు॒త్పిపా॑సామలాం జ్యేష్ఠామ॒లక్ష్మీర్నాశయా॑మ్యహమ్ । అ॒భూతి॑మసమృద్ధిం చ

సర్వా॑న్నిర్ణుద మే పా॒ష్ణాగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

అన్న॑మయ-ప్రాణ॑మయ-మనో॑మయ-విజ్ఞా॑నమయ-మాన॑స్థమయ-మాత్మా మే

శు॒ధ్యంతా॑ం జ్యోతి॒రహం॑ వి॒రజా॑ వి॒పాష్ణా భూ॑యా॒స్సగ్గ్ స్వాహా॑ ॥

సప్త॑షష్ఠితమోఽనువాకః । వైశ్వదే॒వదు॑ంత్రాః

అ॒గ్నయే॑ స్వాహా॑ ॥ వి॒శ్వేభ్యో దే॒వేభ్య॑స్వాహా॑ ॥ ధ్రు॒వాయ॑ భూ॒మాయ॑ స్వాహా॑ ॥ ధ్రు॒వక్షి॑తయే స్వాహా॑ ॥

అ॒చ్యుత॑క్షి॒తయే॑ స్వాహా॑ ॥ అ॒గ్నయే॑ సి॒ష్టకృ॑తే స్వాహా॑ ॥ ధ॒ర్మాయ॑ స్వాహా॑ ॥ అ॒ధర్మ॑ాయ స్వాహా॑ ॥

అ॒ధ్యుస్వాహా॑ ॥ ఓ॒షధి॑వనస్సతిభ్య॑స్వాహా॑ ॥

రక్షదే॒వజ॒నేభ్య॒స్సాహ॑ । గృ॒హ్యభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నేభ్య॒స్సాహ॑ । అ॒వసా॑నపతిభ్య॒స్సాహ॑ ।
 స॒ర్వభూ॑తేభ్య॒స్సాహ॑ । కా॒మాయ॑ స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑జ్ఞాయ॒ స్సాహ॑ । యదే॑జతి॒ జగతి॑ యచ్ఛ॒ చేష్ఠతి॑
 నా॒మ్నో భా॒గోఽయం॑ నామ్నే॒ స్సాహ॑ । పృ॒థివ్యై॒ స్సాహ॑ । అ॒న్తరి॑జ్ఞాయ॒ స్సాహ॑ ।
 ది॒వే స్సాహ॑ । సూ॒ర్యాయ॑ స్సాహ॑ । చ॒న్ద్రమ॑నే॒ స్సాహ॑ । నక్ష॑త్రేభ్య॒స్సాహ॑ । ఇ॒న్ద్రాయ॑ స్సాహ॑ ।
 బృ॒హస్ప॑తయే॒ స్సాహ॑ । ప్ర॒జాప॑తయే॒ స్సాహ॑ । బ్ర॒హ్మణే॑ స్సాహ॑ । స్వ॒ధా పితృ॑భ్య॒స్సాహ॑ । నమో॑
 రు॒ద్రాయ॑ పశు॒పతయే॑ స్సాహ॑ ।

దే॒వేభ్య॒స్సాహ॑ । పితృ॑భ్య॒స్వధా॑ఽస్తు । భూ॒తేభ్యో॒ నమః॑ । మ॒నుష్యే॒భ్యో హ॒న్తా । ప్ర॒జాప॑తయే
 స్సాహ॑ । ప॒రమే॒ష్ఠినే॑ స్సాహ॑ । యథా॑ కూ॒పశ్చ॑తథా॒రస్స॑హ॒స్రధా॑రో అక్షి॒తః । ఏ॒వా మే॑ అస్తు॒ ధాన్య॑గ్ం
 స॒హస్ర॑ధా॒రమ॑క్షి॒తమ్ । ధన॑ధా॒వ్యై స్సాహ॑ । యే భూ॒తాః ప్ర॒చర॑న్తి ది॒వాన॑క్తం బ॒లమి॑చ్ఛన్తే
 వి॒తున॑స్య ప్రే॒ష్యాః । తేభ్యో॒ బలిం॑ పు॒ష్టికా॑మో హ॒రామి॒ మయి॑ పు॒ష్టిం పు॒ష్టిప॑తిర్దధాతు స్సాహ॑ ॥

అష్టషష్ఠితమోఽనువాకః ।

ఓం తద్భ॒ష్టా । ఓం తద్వో॒యః । ఓం తదా॒త్సా । ఓం తద్భ॒త్యమ్ । ఓం తద్భ॒ర్వమ్ । ఓం
 తత్పు॒రోర్నమః॑ । అంత॑శ్చ॒రతి॑ భూతే॒షు గు॑హయాం వి॒శ్వమూ॒ర్తిషు॑ ।

త్వం యజ్ఞ॑స్త్వం వష॑ట్ కార॒ష్టమి॒న్ద్రస్త్వగ్ం॑ రుద్ర॑స్త్వం వి॒ష్ణుస్త్వం॑ బ్ర॒హ్మ త్వం॑ ప్ర॒జాప॑తిః । త్వం
 తదా॑ప॒ ఆపో॒ జ్యోతీ॒ రసో॒ఽమృ॑తం బ్ర॒హ్మ భూ॑ర్భువ॒స్సువ॑రోమ్ ॥2

ఏకోనసప్తతితమోఽనువాకః । ప్రాణాపఠతిమంత్రాః

శ్రద్ధా॑యాం ప్రాణే నివి॑ష్టోఽమృ॒తం జహో॑మి । శ్రద్ధా॑యామపా॒నే నివి॑ష్టోఽమృ॒తం జహో॑మి ।
 శ్రద్ధా॑యాం వ్యానే నివి॑ష్టోఽమృ॒తం జహో॑మి । శ్రద్ధా॑యామదా॒నే నివి॑ష్టోఽమృ॒తం జహో॑మి ।
 శ్రద్ధా॑యాగ్ం సమా॒నే నివి॑ష్టోఽమృ॒తం జహో॑మి । బ్ర॒హ్మణి॑ మ ఆత్మాఽమృ॒తత్వా॑య ।

అ॒మృ॒తః॑ప॒స్తర॑ణమసి । శ్ర॒ద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృ॒తం॑ జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ ।
ప్రా॒ణాయ॑ స్వాహా ॥

శ్ర॒ద్ధా॑యామపానే నివిష్టోఽమృ॒తం॑ జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । అపా॒నాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాం వ్యోనే నివిష్టోఽమృ॒తం॑ జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । వ్యోనాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామదానే నివిష్టోఽమృ॒తం॑ జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । ఉదా॒నాయ॑ స్వాహా ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిష్టోఽమృ॒తం॑ జహోమి । శి॒వో మా వి॒శాప్రదో॑హయ । స॒మానాయ॑
స్వాహా ॥ బ్ర॒హ్మ॑ణి మ ఆత్మాఽమృ॒తత్వా॑య । అ॒మృ॒తాపి॒థాన॑మసి ॥

సప్తతితమోఽనువాకః । భుక్తాన్మభిమంత్రణమంత్రాః

శ్ర॒ద్ధా॑యాం ప్రాణే నివిశ్యామృ॒తగ్ం॑ హృతమ్ । ప్రా॒ణమన్నేనో॑ప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామపానే నివిశ్యామృ॒తగ్ం॑ హృతమ్ । అపా॒నమన్నేనో॑ప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాం వ్యోనే నివిశ్యామృ॒తగ్ం॑ హృతమ్ । వ్యోనమన్నేనో॑ప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యామదానే నివిశ్యామృ॒తగ్ం॑ హృతమ్ । ఉదా॒నమన్నేనో॑ప్యాయస్వ ।
శ్ర॒ద్ధా॑యాగ్ం సమానే నివిశ్యామృ॒తగ్ం॑ హృతమ్ । స॒మానమన్నేనో॑ప్యాయస్వ ॥

ఏకసప్తతితమోఽనువాకః । భోజనాన్తే ఆత్మానుసంధానమంత్రాః

అ॒గ్ని॒ష్ఠమా॑త్రః పురు॒షోఽగ్ని॒ష్ఠం చ॑ స॒మాశ్రి॑తః ।
ఈ॒శస్సర్వ॑స్య జగ॒తః ప్ర॑భుః ప్రి॒ణాతి॑ విశ్వ॒భుక్ ॥

ద్విసప్తతితమోఽనువాకః । అవయవస్వస్థతా-ప్రార్థనామంత్రాః

వా॒గ్మ ఆ॒సన్ । న॒సోః ప్రా॒ణః । అ॒గ్న్యోశ్శ్చక్షుః॑ । క॒ర్ణయోశ్శ్చో॒త్రమ్ ॥ బా॒హు॒వోర్ధృ॒లమ్ ॥ ఊ॒రు॒వోరో॑జః ।
అరి॑ష్టా విశ్వాన్యగ్గోని త॒నూః । త॒నువా॑ మే స॒హ న॑మస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసః ॥1 ॥

త్రిసప్తతితమోఽనువాకః | ఇన్ద్రసప్తర్షి-సంవాదమంత్రః

వ॒య॒స్సు॒ప॒న్తా॒ ఉ॒ప॒సే॒దు॒రి॒న్ద్రం॑ ప్రి॒య॒మే॒థా॒ ఋ॒ష॒యో॒ నా॒థ॒మా॒నాః॑ |

అ॒ప॒థ్వాన్త॑మూర్తృ॒హి ప్తా॒ర్థి చ॑క్షు॒ర్ము॒గ్ధ॒స్సా॒న్నిధ॑యే॒ఽవ బ॒ద్ధాన్॑ || 1 ||

చతుఃసప్తతితమోఽనువాకః | హృదయాలంభనమంత్రః

ప్రా॒ణా॒నాం గృ॒ణ్ధిర॑సి రుద్రో॒ మా వి॒శా॒న్తకః॑ | తేనా॒న్నేనా॑ప్యాయ॒స్వ || 1 ||

షడ్సప్తతితమోఽనువాకః | దేవతాప్రాణనిరూపణమంత్రః

నమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్గే పా॒హి || 1 ||

షట్సప్తతితమోఽనువాకః | అగ్నిస్తుతిమంత్రః

త్వ॒మగ్నే॑ ద్యుభి॒స్త్వమా॑శుశు॒క్షణి॑స్త్వమ॒ద్భ్యస్త్వమ॑శ్శన॒స్పరి॑ |

త్వం వనే॑భ్యస్త్వమోష॒భిభ్య॑స్త్వం నృ॒ణాం నృ॑పతే॒ జాయ॑సే శు॒చిః || 1 ||

సప్తసప్తతితమోఽనువాకః | అభిష్టయాచనామంత్రః

శి॒వేన॑ మే॒ సంతి॑ష్టస్వ స్తో॒నేన॑ మే॒ సంతి॑ష్టస్వ సు॒భూతే॑న మే॒ సంతి॑ష్టస్వ బ్ర॒హ్మవర్చ॑సేన మే॒
సంతి॑ష్టస్వ య॒జ్ఞస్య॑ర్థిమను॒ సంతి॑ష్టస్తో॒ప తే॑ య॒జ్ఞ నమ॑ ఉ॒ప తే॑ నమ॒ ఉ॒ప తే॑ నమః॑ || 1 ||

అష్టసప్తతితమోఽనువాకః | పరతత్త్వనిరూపణమ్

స॒త్వం ప॒రం ప॒రగ్ం॑ స॒త్వగ్ం॑ స॒త్యేన॑ న సు॒వర్గా॑న్తోకా॒చ్ఛవ॑న్తే కదా॒చన॑ స॒తాగ్ం॑ హి స॒త్వం
తస్మా॑త్ స॒త్యే ర॑మన్తే తప॒ ఇతి॑ తపో॒ నాన॑శనా॒త్పరం॑ యద్ధి ప॒రం తప॑స్తద్దుర్ధ॒ర్షం తద్దు॑రొధ॒ర్షం
తస్మా॑త్తప॒సి ర॑మన్తే దమ॒ ఇతి॑ నియ॒తం బ్ర॒హ్మచ॑రిణస్తస్మాద్ధ॒మే ర॑మన్తే శమ॒ ఇత్య॑రణ్యే
ము॒నయ॑స్తస్మాచ్ఛ॒మే ర॑మన్తే దా॒నమి॑తి సర్వా॒ణి భూ॒తాని॑ ప్ర॒శగ్ం॑సన్తి దా॒నాన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑
తస్మా॑ద్దా॒నే ర॑మన్తే ధ॒ర్మ ఇతి॑ ధ॒ర్మేణ॑ సర్వమి॒దం ప॑రిగృహీ॒తం ధ॒ర్మోన్ని॑తిదు॒ష్కరం॑ తస్మా॑ద్ధ॒ర్మే

రమన్తే ప్రజన ఇతి భూయాగ్ంస్తస్మాత్స్థాః ప్రజాయన్తే తస్మాత్స్థాః ప్రజననే
 రమన్తేఽగ్గయ ఇత్యహ తస్మాద్గ్గయ ఆధాతవ్య అగ్నిహోత్రమిత్యహ తస్మాద్గ్నిహోత్రే రమన్తే
 యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞో హి దేవాస్తస్మాద్వజ్ఞే రమన్తే మానసమితి విద్వాగ్ంస్తస్మాద్విద్వాగ్ంస్ ఏవ
 మానసే రమన్తే న్యస ఇతి బ్రహ్మ బ్రహ్మ హి పరః పరో హి బ్రహ్మ తాని వా ఏతాన్యవరాణి పరాగ్ంసి
 న్యస ఏవాత్మరేచయద్య ఏవం వేదేత్సుప్తనిషత్ || 12 ||

ఏకోనాశీతితమోఽనువాకః | జ్ఞానసాధన-నిరూపణమ్

ప్రాజాపత్య హరుణిః సుపర్ణేయః ప్రజాపతిం పితరముపససార్ కిం భగవన్తః పరమం వదన్తితి
 తస్మై ప్రోవాచ ||

సత్యేన వాయురావాతి సత్యేనాబిత్య రోచతే దివి సత్యం వాచః ప్రతిష్ఠా సత్యే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
 తస్మాత్ సత్యం పరమం వదన్తి తపసా

దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్ తపసర్షయస్సువరన్యవిద్వాన్ తపసా సపత్నాన్ ప్రణుదామరాత్పిస్తపసి
 సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్తపః పరమం వదన్తి దమేన దాన్తాః కిల్బిషమవధూన్వన్తి దమేన
 బ్రహ్మచారిణస్సువరగచ్ఛన్ దమో భూతానాం దురధర్షం దమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్ధమః
 పరమం వదన్తి శమేన శాన్తాశ్శివమాచరన్తి శమేన నాకం మునయోఽన్వవిందంఛమో
 భూతానాం దురధర్షం ఛమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాచ్ఛమః పరమం వదన్తి
 దానం యజ్ఞానాం వరూధం దక్షిణా లోకే దాతారగ్ం సర్వభూతాన్సుపజీవన్తి
 దానేనారాతీరపానుదన్త దానేన ద్విషన్తా మిత్రా భవన్తి దానే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దానం
 పరమం వదన్తి

ధర్మో విశ్వస్య జగతః ప్రతిష్ఠా లోకే ధర్మిష్ఠం ప్రజా ఉపసర్పన్తి ధర్మేణ పాపమప్నుదతి ధర్మే

సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్ధర్మం పరమం వదన్తి

ప్రజననం వై ప్రతిష్ఠా లోకే సాధు ప్రజాయాస్తన్తుం తన్వానః పితౄణామన్తౄణో భవతి తదేవ తస్యా

అన్యథా తస్మాత్ ప్రజననం పరమం వదన్త్యగ్నయో వై త్రయా విద్యా

దేవయానః పథా గార్హపత్య ఋక్పృథివీ రథస్తరమన్వాహర్తృపచనం యజరన్తరిక్షం

వామదేవ్యమాహవనీయః సామ సువర్గో లోకో బృహత్తస్మాదగ్నిం పరమం వదన్త్యగ్నోత్రగ్ం

సాయం ప్రాతర్బృహణాం నిష్ప్రతిః స్విష్టగ్ం సుహృతం యజ్ఞక్రతానాం ప్రాయణగ్ం సువర్గస్య

లోకస్య జ్యోతిస్తస్మాదగ్నిహోత్రం పరమం వదన్తి

యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞేన హి దేవా దివం గతా యజ్ఞేనాసురానపానుదన్త యజ్ఞేన ద్విషన్తో మిత్రా

భవన్తి యజ్ఞే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్భజ్జం పరమం వదన్తి మానసం వై ప్రాజాపత్యం పవిత్రం

మానసేన మనసా సాధు పశ్యతి మానసా ఋషయః ప్రజా అన్యజన్త మానసే సర్వం ప్రతిష్ఠితం

తస్మాన్ మానసం పరమం వదన్తి న్యోస ఇత్యాహుర్గునీషిణో బ్రహ్మణం బ్రహ్మ విశ్వః కతమః

స్వయమ్భుః ప్రజాపతిః సంవధ్వర ఇతి సంవధ్వరోఽసావాదిత్య య ఏష ఆదిత్యే పురుషః స

పరమేష్ఠి బ్రహ్మత్సా యాభిరాదిత్యస్తపతి రశ్మిభిస్తాభిః పర్జన్యో వర్షతి పర్జన్యేనాషభివనస్సతయః

ప్రజాయన్త ఋషభివనస్సతిభిరన్తం భవత్యన్వేన ప్రాణాః ప్రాణైర్బలం బలేన తపస్తపసా శ్రద్ధా

శ్రద్ధయా మేధా మేధయా మనోషా మనోషయా మనో మనసా శాన్తిశాన్తిన్యో చిత్తం చిత్తేన స్మృతిగ్ం

స్మృత్యా స్మారగ్ం స్మారేణ విజ్ఞానం విజ్ఞానేనాత్మానం వేదయతి తస్మాదన్తం దదన్ధర్వోజ్యేతాని

దదాత్యన్తో ప్రాణ భవన్తి

భూతానాం ప్రాజైర్కనో మనసశ్చ విజ్ఞానం విజ్ఞానోదానన్దో బ్రహ్మయోనిస్స వా ఏష పురుషః
పంచాధా పంచాత్మా యేన సర్వమిదం ప్రోతం పృథివీ చాన్తరిక్షం చ ద్యౌశ్చ
విశశ్చావాన్తరదిశాశ్చ స వై సర్వమిదం జగద్భ్య సభూతగ్ం స భవ్యం జిజ్ఞాసుకృత్తు ఋతజా
రయిషా

శ్రద్ధా సత్య మహిమోన్ తపసోపరిష్ఠాద్ జ్ఞాత్వా తమేవం మనసా హృదా చ భూయో న
మృత్యుముపయాహి విద్వాన్ తస్మాన్ద్వైసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుర్వసురశ్చో విభూరసి
ప్రాణే త్వమసి సద్భూతా

బ్రహ్మన్ త్వమసి విశ్వధృతేజోదాష్టమస్యగ్నిరసి వర్చోదాష్టమస్తి సూర్యస్య ద్యుమైశ్చాదాష్టమసి
చంద్రమస ఉపయామగృహీతోఽసి బ్రహ్మణే త్వ

మహస్ ఓమిత్యోత్సానం యజ్ఞోత్తతద్వై మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యమ్ య ఏవం వేద
బ్రహ్మణో మహిమానమాహ్వాతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమిత్త్యపనిషత్

అశీతితమోఽనువాకః | జ్ఞానయజ్ఞః

తప్తైవం విదుషో యజ్ఞస్యాత్మా యజమానశ్శ్రద్ధాపత్నీ శరీరమిథ్యమురో వేదిర్లోమాని
బర్హిర్యేదశ్శిఖా హృదయం యాపః కామ ఆజ్యం మన్యుః పశుష్టపోఽగ్నిర్దమశ్శమయితా
దక్షిణా వాగ్ధోతా ప్రాణ ఉద్ధోతా

చక్షురధ్వర్యుర్కనో బ్రహ్మ శ్రోత్రమగ్నీద్యౌవద్భయతే సా దీక్షా యదశ్శాంతి తథావిర్యత్పిఠతి తదస్య
సోమపానం యద్రమతే తదుపసదో యధృణ్చరత్పుషవిశత్పుత్తిష్ఠతే చ సప్రవర్గ్యో యన్ముఖం
తదాహవనీయో యా వ్యాహృతిరోమతిర్యదస్య

వి॒జ్ఞా॒నం॒ త॒జ్ఞః॒హో॒తి॒ య॒ధౌ॒యం॒ ప్రా॒తర॒త్తి॒ తథ్య॒మి॒ధం॒ య॒త్ప్ర॒తర్క॒ధ్యన్ది॒నగ్ం॒ సా॒యం॒ చ॒ తా॒ని
 స॒వనా॒ని॒ యే॒ అ॒హో॒రా॒త్రే॒ తే॒ దర్శ॒శృ॒గ్ధ॒మా॒సా॒ యే॒ర్ధ॒మా॒సా॒శ్చ॒ మా॒సా॒శ్చ॒ తే॒ చా॒తుర్॒స్యా॒ని॒ య
 ఋ॒త॒వ॒న్తే॒ ప॒శు॒బ॒ధౌ॒ యే॒ సం॒వ॒ధృ॒రా॒శ్చ॒ పరి॒వ॒ధృ॒రా॒శ్చ॒ తే॒హి॒ర్గ॒ణా॒స్సర్వ॒వేద॒సం॒ వా
 ఏ॒తథ్య॒త్రం॒ య॒న్మర॒ణం॒ తద॒వ॒భృ॒థ ఏ॒తద్వై॒ జ॒రా॒మ॒ర్యమ॒గ్ని॒హో॒త్రగ్ం॒ స॒త్రం॒ య ఏ॒వం
 వి॒ద్వాను॒దగ॒యనే॒ ప్ర॒మీ॒యతే॒ దే॒వానా॒మే॒వ మ॒హి॒మా॒నం॒ గ॒త్వా॒ఽఽవి॒త్య॒స్య సా॒యు॒జ్యం
 గ॒చ్ఛ॒త్యథ॒ యో దక్షి॒ణే ప్ర॒మీ॒యతే॒ పితృ॒ణామే॒వ మ॒హి॒మా॒నం॒ గ॒త్వా చ॒న్త్రమ॒స॒స్సా॒యు॒జ్యగ్ం
 స॒లోక॒తా॒మా॒ప్నో॒త్యేతా॒ వై సూ॒ర్యా॒చన్త్ర॒మసో॒ర్గ॒హి॒మానౌ॒ బ్రా॒హ్మ॒ణో వి॒ద్వాన॒భిజ॒యతి
 తస్మా॒ద్బ్ర॒హ్మ॒ణో మ॒హి॒మా॒నమా॒ప్నో॒తి తస్మా॒ద్బ్ర॒హ్మ॒ణో మ॒హి॒మా॒న మి॒త్యుప॒నిషత్ ॥1॥
 ఓం స॒హ నా॑వవతు । స॒హ నా॑ భునక్తు । స॒హ వీ॒ర్యం॑ కరవావహై । తే॒జ॒స్వి నా॑వభీతమస్తు మా
 వి॒ద్విషా॑వహై ॥
 ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః ॥

❀ ఇతి మహానారాయణోపనిషత్ ❀